

1. Introducció

D'uns quants anys ençà, les escoles d'educació infantil s'han anat tornant cada vegada més multilingües i multiculturalment en molts llocs del món, i Europa no n'és una excepció. Els professionals dels primers anys d'escolarització són conscients d'aquesta realitat i estan en contacte amb diferents nacionalitats en la seva pràctica quotidiana. Per això volen aprendre com poden ajudar els infants d'origen immigrant a desenvolupar les llengües addicionals sense deixar de banda la seva primera llengua (L1) i el seu bagatge cultural. La majoria de professionals no són pas bilingües i, davant d'aquest repte, volen saber quines estratègies poden utilitzar per plantejar activitats i formes d'interacció en l'entorn escolar per promoure i reforçar el desenvolupament de la L1 i de les llengües addicionals a fi de dotar tots els infants de les mateixes oportunitats per al futur.

La importància de la L1

Segons Cummins (1984), la primera llengua és primordial per aprendre la segona. Aquesta teoria emfatitza el fet que cal considerar la primera llengua adquirida adequadament els primers anys de vida un model bàsic per al futur aprenentatge lingüístic. «La recerca actual indica que és imprescindible que els infants tinguin l'oportunitat de continuar desenvolupant la llengua familiar perquè s'ha demostrat que uns fonaments sòlids en la primera llengua proporcionen la base per a l'aprenentatge posterior de la segona» (Siraj-Blatchford 2000, pàg. 30 que cita Clarke 1996). En resum, els professionals dels primers anys d'escolarització haurien d'encoratjar les famílies d'origen immigrant a promoure l'ús de la llengua materna. «En infants que entren en un entorn lingüístic nou, l'ús continuat de la llengua familiar és important per al desenvolupament social i personal. [...] Dins del cercle familiar, l'ús continuat de la primera llengua és important per reforçar el lligam entre pares i fills, i per contribuir a augmentar la confiança i l'afecte a casa.» (Siraj-Blatchford 2000, pàg. 31).

El paper dels professionals

Quan pensem en infants d'entre 1 i 2 anys, «els professionals han de ser pacients, sol·lícits, tolerants, flexibles i capaços de comunicar efectivament als pares i a la resta de personal les qüestions relatives a la feina.» (Siraj-Blatchford 2000, pàg. 26). Per poder aprendre en un nou entorn és imprescindible que es produeixin moltes interaccions afectuoses amb els adults, i els professionals que treballen amb infants han d'oferir als alumnes i als pares un sentiment d'acceptació i pertinença. «Els infants que no tenen un sentiment positiu en relació amb l'ús de la seva llengua familiar i que no reben el suport dels professionals corren el risc de perdre la capacitat de parlar-la i esdevenir "bilingües receptors" (només l'entenen però no la poden parlar ni hi poden respondre)» (Siraj-Blatchford 2000,

---

¹una llengua apresada per una persona amb posterioritat a la llengua nadiua, sobretot com a resident en una àrea en què és d'ús general.

---

pàg. 29f). Com assenyalen Maagerø. E. & Simonsen, B., 2012: 77-88), «tots els infants són capaços de saber diverses llengües si els mestres de l'escola bressol organitzen la vida quotidiana d'una manera que en facilita el coneixement i la possibilitat de compartir-les. Per aconseguir-ho, cal ser conscient de la importància que té la diversitat lingüística, però també cal un enfocament pedagògic creatiu que permeti identificar situacions quotidianes en què es poden emprar diverses llengües.» (Maagerø. E. & Simonsen, B., 2012: 77-88).

La promoció del desenvolupament de les primeres llengües i d'addicionals

La bibliografia recull diferents tipus d'educació bilingüe i multilingüe. La immersió, per exemple, és una forma d'educació bilingüe que deriva d'un experiment educatiu dut a terme al Canadà la dècada del 1960. En aquest mètode, els infants que parlen la llengua majoritària aprenen gairebé tot el currículum, o una bona part, per mitjà d'una segona llengua (per exemple, els alumnes anglesos aprenen per mitjà del francès a les escoles canadenques). També val la pena esmentar els programes d'immersió lingüística catalans (és a dir, aquells en què l'anglès és emprat com una llengua addicional a Catalunya) (Corcoll & Flores, 2009; Flores & Corcoll, 2011). Un altre enfocament cada vegada més popular a les escoles europees és l'AICLE (aprenentatge integrat de contingut i llengua estrangera, o CLIL per l'anglès Content and Language Integrated Learning), que és un concepte metodològic que integra l'adquisició d'una llengua estrangera en el procés d'aprenentatge regular d'una matèria. Resumint, vol dir que matèries com la geografia, la història o la ciència s'ensenyen en una llengua que no és la materna dels aprenents (Massler & Burmeister, 2010). Com demostren les conclusions del projecte ELIAS (Kersten et al., 2010), els principis de la immersió i de l'AICLE poden ser adoptats en escoles bressol per promoure el desenvolupament tant de la primera llengua com de les addicionals.

Aquest curs pretén fer una contribució en aquest terreny. Està pensat per als professionals que treballen en els primers anys d'escolarització que troben a l'aula les situacions descrites més amunt i que volen desenvolupar noves competències per estimular l'adquisició lingüística i crear un entorn efectiu per a l'aprenentatge lingüístic en escoles bressol multilingües i multiculturals.